

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Jarmily Úředníčkové a JUDr. Moniky Javorové, v právní věci žalobce **Ing. P. Š.**, s místem podnikání Bruntál, I. Olbrachta 521/7, zastoupeného Mgr. Miroslavem Dvořákem, advokátem se sídlem Bruntál, Partyzánská 16, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce**, se sídlem Opava, Kolářská 451/13, IČ 75046962, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27.1.2014 č.j. 4836/1.30/13/14.3, ve věci správního deliktu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27.1.2014 č.j. 4836/1.30/13/14.3 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 11.228,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce advokáta Mgr. Miroslava Dvořáka, se sídlem Bruntál, Partyzánská 16.

Odůvodnění:

Žalobou ze dne 25.3.2014 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27.1.2014 č.j. 4836/1.30/13/14.3 a přiznání nákladů řízení.

V žalobě uvedl, že zpochybňuje závěry žalovaného o tom, že v případě činnosti J. D. se jednalo o výkon nelegální práce. V rámci provedeného řízení totiž bylo spolehlivě prokázáno, že J. D. byl v rozhodné době studentem, který se tak soustavně připravoval na budoucí povolání, v důsledku čehož s ním v zásadě nebylo možné uzavřít řádný pracovní poměr. Žalobce poznamenal, že sice potvrzuje, že na základě žádosti J. D. tomuto umožnil výkon různých pomocných prací, nicméně je třeba zdůraznit, že se mělo od samého počátku jednat o činnost v trvání několika dnů, jež byla také fakticky uskutečněna pouze v době od 16.7.2012 do 20.7.2012. Dlouhodobější výkon práce J. D. přitom nebyl možný s ohledem na jeho studium a v zásadě se tak jednalo o činnost jednorázovou, která dle jeho názoru postrádala znak soustavnosti výkonu této práce jako jednoho ze znaků závislé práce.

Za nesprávné považuje žalobce rovněž úvahy žalovaného o bezpředmětnosti příbuzenského vztahu mezi žalobcem a J. D. Žalobce uvedl, že v konkrétních případech je nutné vždy pečlivě posuzovat charakter osobních vztahů mezi jednotlivými osobami při výkonu určité činnosti, kdy nelze bez čehokoli dalšího veškeré vznikající situace chápat restriktivně tak, že se vždy a v zásadě bez výjimky musí jednat o výkon závislé práce. Vyslovil přesvědčení o tom, že obecně mohou existovat různé formy přátelské, rodinné a obdobné výpomoci, která může mít za určitých okolností i charakter do jisté míry finančně honorované výpomoci. Žalobce uvedl, že umožnil J. D. výkon pomocných prací, a to jednak v návaznosti na existenci příbuzenského poměru a jednak s vědomím, že daná činnost může být vykonávána toliko v rozsahu několika dnů s tím, že vše bylo mezi účastníky řešeno neformálně právě s ohledem na vzájemný příbuzenský poměr. Dle názoru žalobce je nutné zásadně rozlišovat mezi umožněním výkonu pracovní činnosti studujícímu příbuznému v rozsahu několika dnů a výkonem standardní závislé práce ze strany pracovníka, kterému nebrání v soustavném výkonu práce příprava na budoucí povolání nebo jiná obdobná objektivní překážka a současně kdy není mezi zaměstnavatelem a tímto zaměstnancem žádný osobní či příbuzenský vztah, přirozeně se projevující sníženou mírou formálnosti. Podstatné však je, že daná forma výpomoci mezi příbuznými, která nemá charakter pracovněprávního vztahu, je obecně přípustná a nelze ji tedy vždy a ve všech případech posuzovat jako nelegální práci tak, jak k tomu v zásadě dospěl žalovaný. Činnost J. D. v době od 16.7.2012 do 20.7.2012 měla charakter příbuzenské výpomoci a nikoli tedy charakter nelegální práce v pravém slova smyslu. Na uvedeném závěru ničeho nemění ani uzavření příslušné dohody o provedení práce mezi žalobcem a J. D., neboť tato dohoda byla uzavřena teprve dodatečně 20.7.2012 v návaznosti na jednání žalobce s pracovníky správního orgánu I. stupně a ve snaze žalobce o odstranění důvodů výhrad kontrolních pracovníků, kteří shodně jako žalovaný nepřipouštěli žádnou možnost neformální výpomoci mimo pracovní poměr.

Žalobce dále namítal nesprávnost skutkového závěru správního orgánu, že M. Č. vykonával pro žalobce pracovní činnost vykazující znaky závislé práce (výkopové práce). Jediným a dle žalobce osamoceným důkazem, na jehož základě byl dovozen předmětný skutkový závěr žalovaného, je pouze a výhradně kontrolní protokol ze dne 19.7.2012, když žádný další skutečně způsobilý důkazní prostředek k prokázání daného závěru nebyl správním orgánem opatřen ani proveden. Dle žalobce je zcela zjevný rozpor mezi údajem kontrolního protokolu a obsahem vlastní svědecké výpovědi M. Č. dne 8.10.2013, kdy M. Č. uvedl, že když přišla kontrola, nevykonával

v podstatě žádnou práci, přišel se zeptat parťáka pana Š. na práci. Dle žalobce samotný protokol o kontrole není sám o sobě dostatečným důkazním prostředkem. Kontrolní protokol by měl vždy obsahovat údaje dokládající situaci na místě samém a jednání dotčených osob, přičemž kontrolní orgán by měl do protokolu zaznamenat obsah vylechnutí ostatních osob přítomných na místě samém, a to k jednání dotčené osoby včetně popisu způsobu chování této osoby před kontrolou, její reakci na příchod kontroly apod. Příslušný kontrolní protokol v posuzované věci však podobně konkrétní údaje neobsahuje. Ve vztahu k M.Č. je zde uveden pouze údaj o tom, že v době kontroly prováděl výkopové práce na Polní ulici v Bruntále v objektu firmy Wolf. Pokud M. Č. v rámci svého řádného výsledku a po řádném poučení výslovně uvedl, že byl sice připraven práce zahájit, nicméně tyto v době kontroly neprováděl, nelze bez dalších důkazních prostředků rozhodně dovodit, že skutečně v daném místě a čase fakticky vykonával konkrétní činnost. Žalobce dále namítal, že navíc je nutné poukázat na tu skutečnost, že M. Č. v rámci své výpovědi potvrdil, že s žalobcem o vlastním provádění prací a jejich podmínkách hovořil teprve po provedené kontrole ze dne 19.7.2012, když se na místo samé dostavil za účelem zeptání se (blíže neurčeného) parťáka žalobce na práci. I z výpovědi M. Č. tedy vyplynulo, že v době provádění kontroly žalobce s M. Č. vůbec nejednal, natož aby mu pak žalobce udělil nezbytné pokyny k výkonu práce a dohodl se na podstatných podmínkách případného výkonu této práce. Žalobce se v žádném případě nemůže ztotožnit se závěrem žalovaného o tom, že není podstatné, která osoba konkrétně s M. Č. domluvila podmínky výkonu nelegální práce. Žalobce vyslovil přesvědčení o tom, že důsledky a odpovědnost za sjednání či naopak nesjednání pracovního poměru může nést pouze tehdy, pokud má reálnou možnost tyto podmínky splnit, a to osobně nebo prostřednictvím jiné, avšak žalobcem k tomu řádně pověřené a tedy skutečně kompetentní osoby. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom není zřejmé žádné zjištění o tom, kdo konkrétně snad měl s M. Č. případný výkon jeho pracovní činnosti za žalobce dohodnout a už vůbec nebylo zjištěno, ale ani zjišťováno, zda se snad jednalo o osobu, která byla k podobnému jednání za žalobce oprávněna.

Argumenty žalovaného o tom, že žalobce v průběhu řízení nezpochybňoval, že pro něj M. Č. měl vykonávat práci a že s ním následně uzavřel dohodu o výkonu práce, nemohou být dle názoru žalobce dostatečnými pro závěr o spáchání příslušného deliktu. Poznamenal, že se od samého počátku snažil celou věc řešit konstruktivně a tak, aby především odstranil veškeré důvody výhrad kontrolních pracovníků. Proto také po provedené kontrole uzavřel s M. Č. dne 20.7.2012 dohodu o provedení práce. Dne 19.7.2012 M. Č. pro žalobce nepracoval. Bez důvodných pochybností nebylo prokázáno, že by dne 19.7.2012 umožnil M. Č. výkon nelegální práce.

Žalobce dále namítal nepřiměřenost uložené pokuty, která by v případě nutnosti jejího splnění měla pro podnikatelskou činnost žalobce, resp. její další pokračování, velmi závažné a téměř až likvidační důsledky. Poukázal na nízkou společenskou nebezpečnost předmětného deliktního jednání. Žalobce se domáhal moderačního práva soudu a navrhl, aby soud přistoupil k rozhodnutí o upuštění od zjevně nepřiměřeně vysoké pokuty ve výši 250.000,- Kč. Žalobce rovněž vyjádřil své pochybnosti o tom, zda stanovení dolní hranice pokuty za příslušný správní delikt je ústavně konformní s tím, že otázku přípustnosti existence minimální výše pokuty v obdobné výši kriticky posuzoval Ústavní soud, jak plyne z nálezu Pl.ÚS 12/03.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce v průběhu správního řízení nepopíral spáchání správního deliktu umožněním výkonu závislé práce mimo pracovněprávní vztah J. D. a M. Č. a nezpochybňoval tyto závěry správních orgánů. Žalovaný poukázal na to, že např. v odvolání konstatoval, že učinil již na počátku řízení nesporným, že řádně neuzavřel dohodu o provedení práce s J. D. a M. Č., ačkoli tito prováděli v rozhodném období pro něho jako kontrolovanou osobu příslušné práce. V odvolání také uvedl, že se správní orgán I. stupně vůbec nezabýval jeho vysvětlením v tom smyslu, že se skutečně domníval, že v případě krátkodobé studentské brigády toto není nutné formálně upravovat a že se jednalo o omyl, který lze považovat za v podstatě omluvitelný. Žalovaný dále odkázal na svědeckou výpověď M. Č., který 8.10.2013 uvedl, že měl pracovat na zkoušku jeden nebo dva dny a předtím, než začal pracovat, žádnou dohodu ani smlouvu neuzavíral, až po kontrole mu žalobce přinesl dohodu o provedení práce, kterou podepsal. Žalovaný rovněž citoval z odporu žalobce ze dne 18.8.2013, v němž konstatoval, že skutečně došlo k tomu, že řádně neuzavřel dohodu o provedení práce s J. D. a M. Č., ačkoli tito prováděli v rozhodném období pro něho příslušné práce. V odporu dále uvedl, že v případě J. D. se jednalo o studenta a žalobce se domníval, že v případě studentské brigády není ze zákona nezbytné uzavírat dohodu o provedení práce, zejména v situaci, kdy se mělo jednat o práci v trvání několika dnů. K M. Č. v odporu uvedl, že neuzavření dohody o provedení práce s ním bylo důsledkem skutečnosti, že M. Č. jej žádal o zajištění práce a on si před konkrétním sjednáním dohody o provedení práce chtěl jeho přístup k práci prověřit tím, že jej nechá alespoň po krátkou dobu jeho pracovní schopni předvést a že si neuvědomil nepřípustnost podobného výkonu práce tzv. na zkoušku.

Žalovaný dále odkázal na protokol o výsledku kontroly ze dne 18.12.2012, s jehož obsahem byl žalobce řádně seznámen a proti němuž nepodal žádné námítky, ani nepožádal o jeho přezkoumání. Z tohoto protokolu vyplývá, že v den kontroly dne 19.7.2012 byl na pracovišti žalobce zjištěn při výkonu práce J. D., který v té době upravoval terén v okolí garáže na ulici Polní v Bruntále v objektu firmy Wolf a do záznamu ze dne 19.7.2012 uvedl, že pracuje pro žalobce od 16.7.2012 do 20.7.2012 jako brigádník denně od 7:00 do 18:00 hodin, vykonává pro něho pomocné práce a žádnou smlouvu či dohodu s žalobcem nesjednal, nepodepisoval. Ohledně M. Č. z protokolu o kontrole plyne, že v den kontroly byl na pracovišti žalobce zjištěn při výkonu práce, konkrétně prováděl výkopové práce na Polní ulici v Bruntále v objektu firmy Wolf. Do záznamu ze dne 19.7.2012 M. Č. uvedl, že pracuje pro žalobce od 19.7.2012 a žádnou pracovní smlouvu ani jinou smlouvu se zaměstnavatelem nepodepisoval ani nesjednal, bližší podmínky výkonu práce nezná. Žalobce dále odkázal na protokol o kontrole z 5.9.2012 s tím, že do záznamu o vyjádření kontrolované osoby žalobce uvedl, že J.D. je student a přišel za ním, že si potřebuje vydělat nějaké peníze, přijal jej na dobu od 16.7.2012 do 20.7.2012 a jelikož se jednalo o studenta, myslel si, že nepotřebuje sjednat písemnou dohodu o provedení práce. K M. Č. zopakoval, že před nástupem k výkonu práce se s ním dne 18.7.2012 ústně domluvil, že si ho vyzkouší na jeden nebo dva dny, a to na dohodu o provedení práce. Odměna byla dohodnuta před nástupem do práce ve výši 75 Kč za hodinu, ale protože se osvědčil, byla mu vyplacena odměna vyšší. Dle žalovaného uvedená zjištění a vyjádření žalobce v průběhu správního řízení i samotné kontroly a s ohledem na skutečnost, že žalobce v průběhu správního řízení nezpochybňoval, že

se daného porušení dopustil, měl žalovaný v odvolacím řízení za to, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v nezbytném rozsahu.

K příbuzenskému vztahu J.D. a žalobce poznamenal, že za situace, kdy otec J. D. je bratrancem žalobce, jedná se o poněkud vzdálený příbuzenský vztah, pro který právní předpisy nestanoví výjimku z povinnosti mít pro výkon závislé práce uzavřen pracovněprávní vztah. Rovněž skutečnost, že J. D. byl v době výkonu práce studentem, nijak nebrání a ani neomlouvá neuzavření pracovněprávního vztahu, přitom nemusí jít nutně o pracovní poměr (uzavřený na základě pracovní smlouvy), jak namítá žalobce. Soustavné přípravě na budoucí povolání nijak nebrání výkon práce například po celé letní prázdniny či v době osobního volna studenta průběžně po celý školní rok a není důvod, proč by pro takovou práci – „studentskou brigádu“, pokud naplňuje znaky závislé práce, neměl být uzavřen pracovněprávní vztah v souladu s příslušnými ustanoveními zákoníku práce. Zdůraznil, že v řízení bylo rovněž zjištěno, že J. D. vykonával práci za účelem výdělku, získání odměny za vykonanou práci, proto námítky žalobce v žalobě zdůrazňující „přátelskou, občanskou či rodinnou výpomoc“, považuje za nepřípadné a neodpovídající realitě. Uzavřel, že v daném případě nešlo o žádnou rodinnou výpomoc, ale o zcela běžný výkon závislé práce J. D. v rámci podnikatelské činnosti žalobce za odměnu, avšak bez uzavřeného pracovněprávního vztahu. Žalovaný dále zastává názor, že výkon práce denně od 7:00 do 18:00 hodin po celý jeden pracovní týden znaku soustavnosti vykonávané práce odpovídá. Ohledně výkonu práce M. Č. žalovaný dále uvedl, že pokyny v rámci závislé práce nemusí zaměstnanci dávat zaměstnavatel osobně, nýbrž takto může zaměstnavatel činit i nepřímo prostřednictvím jiných zaměstnanců či osob spolupracujících. Z protokolu o kontrole ani ze správního řízení navíc nevyplynula žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že by M. Č. nevěděl, pro koho práci vykonává, když v době zahájení kontroly jednoznačně uvedl, že práci vykonává pro žalobce. Je pak na žalobci, jakožto podnikateli a zaměstnavateli, jakým způsobem zajistí, aby cizí osoby na jeho pracovišti nevykonávaly svévolně práci, neboť tento nese objektivní odpovědnost za osoby přítomné na jeho pracovišti.

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. bez jednání.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů).

Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti. J. D. v záznamu o skutečnostech zjištěných při kontrole a totožnosti fyzických osob podle ust. § 132 odst. 1, 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů v rámci kontroly provedené podle ust. § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů v rozsahu ust. § 3 zákona o inspekci práce a podle ust. § 125 a § 126 odst. 1 zákona o zaměstnanosti dne 19.7.2012 na pracovišti v objektu firmy Wolf v Bruntále na ulici Polní inspektorům, že pracuje pro žalobce od 16.7.2012, vykonává pomocné práce – úprava terénu, zametání, čištění náradí. Na dotaz, zda vykonává tuto práci na základě pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce nebo jiné smlouvy odpověděl, že pracuje jako brigádník pro žalobce, s nímž se 10.7.2012 domluvil, že by si potřeboval

vydělat nějaké peníze, žalobce souhlasil a nabídl mu práci, kterou nyní provádí, a že s žalobcem zatím žádnou smlouvu ani dohodu nesjednal, nic nepodepisoval. Za výsledek práce odpovídá žalobce a jemu je také podřízen. Na dotaz, jakou má stanovenou pracovní dobu, odpověděl, že má přijít v 7 hodin ke garáži a pracovat denně do 18 hodin a bude zde pracovat do 20.7.2012. Ze záznamu o skutečnostech zjištěných při kontrole totožnosti fyzických osob podle ust. § 132 odst. 1, 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů plyne, že informace poskytl oblastnímu inspektorátu práce rovněž M. Č., a to na pracovišti v Bruntále na ulici Polní dne 19.7.2012 v 9:15 hodin. Na otázku, pro koho pracuje, uvedl, že pro žalobce, a to od 19.7.2012, vykonává výkopové práce, žádnou pracovní smlouvu ani jinou smlouvu s žalobcem neuzavřel. Jako osobu, jíž je podřízen a která mu přiděluje úkoly a kontroluje práci, označil žalobce. Na dotaz, jakou formou dostává mzdu, plat či odměnu, zda podepisuje převzetí mzdy či dostává doklad o vyplacené mzdě, platu či odměně, jak často dostává mzdu, plat či odměnu, odpověděl nevím, jsem tady na zkoušku. Na pracovišti je s P. L. a s J. B.

Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj sepsal svými pracovníky protokol o výsledku kontroly zahájené dne 19.7.2012. Kontrolovanou osobou byl Ing. P. Š., kontrola byla provedena na pracovišti zaměstnavatele – Polní ulice v Bruntále. Předmětem kontroly bylo dodržování pracovněprávních předpisů dle ust. § 126 odst. 2 zákona o zaměstnanosti se zaměřením zejména na výkon nelegální práce. Během kontroly bylo zjištěno, že na pracovišti se nacházely při výkonu práce fyzické osoby, kromě jiného J. D., který v době kontroly upravoval terén v okolí garáže na ulici Polní v Bruntále v objektu firmy Wolf a M. Č., který tam prováděl výkopové práce. Protokol o výsledku kontroly obsahuje údaj o tom, že 5.9.2012 se kontrolovaná osoba Ing. P. Š. dostavil na oblastní inspektorát práce, pracoviště v Bruntále a do záznamu o vyjádření kontrolované osoby kromě jiného uvedl, že J. D. je student a přišel za ním, že si potřebuje vydělat nějaké peníze. Přijal jej na dobu od 16.7.2012 do 20.7.2012. Jelikož se jednalo o studenta, myslel si, že nepotřebuje s ním sjednat písemnou dohodu o provedení práce. S M. Č. se dne 18.7.2012 před nástupem k výkonu práce ústně domluvil, že si ho vyzkouší na jeden nebo dva dny, a to na dohodu o provedení práce. Odměna byla dohodnuta rovněž před nástupem do práce ve výši 75 Kč za hodinu. Protože se osvědčil, byla mu vyplacena odměna vyšší. Kontrolní orgán konstatoval, že kontrolovaná osoba umožnila kromě jiného J. D. a M. Č. na pracovišti kontrolované osoby na ulici Polní v Bruntále v objektu firmy Wolf výkon nelegální práce, jak je uvedeno v ust. § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. S obsahem protokolu vyhotoveného dne 28.11.2012 byl žalobce seznámen, podepsal jej a převzal jeho stejnopis. Současně byl poučen o právu požádat o přezkoumání protokolu. Ze spisu plyne, že tohoto práva nevyužil.

Správní orgán zahájil s žalobcem správní řízení doručením příkazu č.j. 11129/10.71-Ku/13/14.3 žalobci dne 21.6.2013. Žalobce jím byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu na úseku zaměstnanosti podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, kterého se měl dopustit tím, že umožnil na pracovišti „objektu firmy Wolf“, ulice Polní v Bruntále fyzickým osobám: a) J. D. v období od 16.7.2012 do 19.7.2012 výkon závislé práce spočívající v době kontroly v úpravě terénu okolí garáže a b) M. Č. nejméně dne 19.7.2012 výkon závislé práce v době kontroly spočívající ve výkopových pracích, a to bez uzavřeného pracovněprávního vztahu, tedy umožnil uvedeným fyzickým osobám výkon nelegální práce dle § 5 písm. e) bod

1 zákona o zaměstnanosti a kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 300.000,- Kč a povinnost nahradit náklady řízení částkou 1.000,- Kč.

Proti příkazu podal žalobce v zákonné lhůtě odpor, v němž ve vztahu k J. D. uvedl, že se jednalo o studenta a domníval se, že v případě studentské brigády není ze zákona nezbytné uzavírat dohodu o provedení práce, zejména v situaci, kdy se mělo jednat o práci v trvání několika dnů. Uvedl, že skutečnost, že J. D. byl v rozhodném období osobou soustavně se připravující na budoucí povolání, dokládá potvrzením o studiu. V případě neuzavření dohody o provedení práce s M. Č. se jednalo o důsledek skutečnosti, že M. Č. jej žádal o zajištění práce a on si před konkrétním sjednáním dohody o provedení práce chtěl jeho přístup k práci prověřit tím, že jej nechá alespoň po krátkou dobu jeho pracovní schopnosti předvést. V plném rozsahu si neuvědomil nepřípustnost podobného výkonu práce tzv. na zkoušku a ihned po upozornění na nelegálnost daného postupu uzavřel dne 20.7.2012 s M. Č. dohodu o provedení práce. Žalobce dále v odporu uvedl, že ačkoli připouští své pochybení ve smyslu vytýkaného jednání, domnívá se, že uložená sankce je z hlediska své výše neadekvátní jednak charakteru, rozsahu i době trvání zjištěných nedostatků a zejména ve vztahu k jeho reálným příjmovým a majetkovým možnostem.

Oblastní inspektorát nařídil ústní jednání na 8.10.2013. Oblastní inspektorát provedl při tomto jednání dokazování listinami, a to protokolem o výsledku kontroly ze dne 18.12.2012, potvrzeními o studiu J. D., odstraněním nedostatků ze dne 19.12.2012 a jako svědky vyslechl J. D. a M. Č. J. D. vypověděl, že v den zahájení kontroly vykonával pomocné práce, uklízel pracoviště, vozil materiál. Pracoval pro žalobce. Pracoval 5 pracovních dnů od 16.7. do 20.7.2012. S žalobcem se před začátkem práce domluvili ústně, svědek věděl, jakou bude mít odměnu i to, že práce bude na 5 dnů. Písemnou smlouvu uzavřel s žalobcem po kontrole. Svědek M. Č. vypověděl, že když přišla kontrola, nevykonával v podstatě žádnou práci, přišel se zeptat parťáka pana Š., jehož jméno nezná, na práci. Na pracoviště přišel možná půl hodiny před kontrolou. V době zahájení kontroly byl v pracovním oblečení, měl za to, že bude něco dělat. Jediné, z čeho se dalo usuzovat, že pracoval, bylo, že měl v ruce lopatu. S žalobcem se předtím nikterak nedomlouval, jediné přes parťáka žalobce. Měl pracovat na zkoušku jeden nebo dva dny. Předtím, než začal pracovat, žádnou dohodu ani smlouvu neuzavíral. Až po kontrole mu žalobce donesl dohodu o provedení práce, kterou podepsal. Dohoda byla do října nebo listopadu. U ústního jednání zástupce žalobce prohlásil, že žalobce nemá žádné další návrhy na doplnění dokazování. Správní orgán poskytl poučení o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Po tomto poučení zástupce žalobce přednesl, že účastí na tomto jednání bude považovat své právo na vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí za naplněné.

Dne 23.10.2013 vydal oblastní inspektorát pod č.j. 18533/10.71-Ku/13/14.3 rozhodnutí, kterým shledal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu na úseku zaměstnanosti podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, kterého se dopustil tím, že umožnil na pracovišti „objekt firmy Wolf“, ulice Polní, Bruntál, fyzické osobě a) J. D. v období od 16.7.2012 do 19.7.2012 výkon závislé práce spočívající v době kontroly v úpravě terénu v okolí garáže, b) M. Č. nejméně dne 19.7.2012 výkon závislé práce v době kontroly spočívající ve výkopových pracech, a to bez uzavřeného pracovněprávního vztahu, tedy umožnil uvedeným fyzickým osobám

výkon nelegální práce dle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Za toto jednání mu podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti byla uložena pokuta ve výši 250.000,- Kč a povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1.000,- Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl a rozhodnutí orgánu I. stupně potvrdil.

Podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba správního deliktu dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2.

Podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti, se pro účely tohoto zákona rozumí nelegální prací, výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, za správní delikt se uloží pokuta do 10 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) a e), nejméně však ve výši 250 000 Kč.

Krajský soud nesouhlasí s žalobní námitkou, že se v případě J. D., který byl v dané době jinak studentem a soustavně se připravoval na budoucí povolání, jednalo o pracovní činnost, která měla ve vztahu k žalobci charakter příbuzenské výpomoci, že se v zásadě jednalo o činnost jednorázovou, která postrádala znak soustavnosti výkonu této práce.

Podle ust. § 2 zákoníku práce zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Podle odst. 2 téhož ustanovení závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.

Podle § 3 téhož zákona, závislá práce může být vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Dle názoru soudu ze zjištění, která správní orgán učinil z protokolu o výsledku kontroly ze dne 18.12.2012, s jehož obsahem byl žalobce řádně seznámen, svým podpisem stvrdil jeho obsahovou správnost, a nepodal proti němu žádné námitky, ani nepožádal o jeho přezkoumání, a z něhož plyne, že v den kontroly dne 19.7.2012 byl na pracovišti žalobce zjištěn při výkonu práce J. D., který v době kontroly upravoval terén v okolí garáže na ulici Polní v Bruntále v objektu firmy Wolf a do záznamu ze dne 19.7.2012 uvedl, že pracuje pro žalobce od 16.7.2012 do 20.7.2012 jako brigádník denně od 7 hodin do 18 hodin, vykonává pro něho pomocné práce – úpravu terénu, zametání, čištění nářadí, a dále z výpovědi svědka J.D., který uvedl, že pro žalobce pracoval 5 dnů od 16.7. do 20.7.2012, věděl, jakou bude mít odměnu a že práce bude na 5 dnů a zmínil, že jeho otec je bratrancem žalobce, je zřejmé, že J. D. pro žalobce vykonával práci se znaky závislé práce bez uzavřeného

pracovníprávního vztahu. To ostatně potvrdil i sám žalobce, když do záznamu o vyjádření kontrolované osoby dne 5.9.2012 uvedl, že J. D., který je studentem, jej oslovil s tím, že si potřebuje vydělat nějaké peníze, a on jej přijal na dobu od 16.7.2012 do 20.7.2012. Jelikož se jednalo o studenta, myslel si, že nepotřebuje sjednat písemnou dohodu o provedení práce. Také v odůvodnění odporu ze dne 18.8.2013 žalobce tvrdil, že skutečně došlo k tomu, že řádně neuzavřel dohodu o provedení práce s J.D. (a M.Č.), ačkoli prováděl v rozhodném období pro něho příslušné práce a že se domníval, že v případě studentské brigády není ze zákona nezbytné uzavírat dohodu o provedení práce, zejména v situaci, kdy se mělo jednat o práci v trvání několika dnů. V řízení před správním orgánem bylo rovněž zjištěno, že J. D. vykonával práci za účelem výdělku, získání odměny za vykonanou práci. Ve shodě s žalovaným také krajský soud zastává názor, že v daném případě nešlo o žádnou rodinnou výpomoc a že výkon práce denně od 7 hodin do 18 hodin po celý jeden pracovní týden znaku soustavnosti vykonávané práce odpovídá. Soud souhlasí rovněž s názorem žalovaného, že soustavné přípravě na budoucí povolání nijak nebrání výkon práce např. po celé letní prázdniny či v době osobního volna studenta průběžně po celý školní rok a není důvod, proč by pro takovou práci, naplňuje-li znaky závislé práce, neměl být uzavřen pracovníprávní vztah v souladu s příslušnými ustanoveními zákoníku práce.

Co se týče výkonu práce M. Č., z citovaného protokolu o kontrole plyne, že M. Č. v době kontroly vykonával výkopové práce, stejně jako další dva zaměstnanci. Do záznamu ze dne 19.7.2012 M.Č. uvedl, že pracuje pro žalobce, žádnou pracovní smlouvu ani jinou smlouvu se zaměstnavatelem nepodepisoval, nesjednal. Namítal-li žalobce, že protokol o kontrole není sám o sobě dostatečným důkazním prostředkem, krajský soud uvádí, že není důvodu, proč by protokol o výsledku kontroly nemohl sloužit jako podklad pro rozhodnutí, když byl vyhotoven na základě řádné kontroly, žalobce s ním byl seznámen, svým podpisem stvrdil jeho obsahovou správnost, a nepodal proti němu žádné námítky, ani nepožádal o jeho přezkoumání. Nejedná se tedy o listinný důkaz o skutečnostech zapsaných správním orgánem, bez možnosti žalobce, jehož se skutečnosti v této listině obsažené týkaly, obsah listiny ovlivnit (viz rozhodnutí NSS č.j. 3 As 155/2014-54). Jako svědek M. Č. následně vypověděl, že v době, kdy přišla kontrola, byl na pracovišti v pracovním oblečení asi půl hodiny, „v rukou držel lopatu a v podstatě nepracoval“, s žalobcem se předtím nikterak nedomlouval, jediné přes jeho parťáka, měl pracovat na zkoušku jeden nebo dva dny. Předtím, než začal pracovat, žádnou dohodu ani smlouvu neuzavíral. Až po kontrole mu žalobce přinesl dohodu o provedení práce, kterou podepsal. Pominout nelze ani vyjádření žalobce, obsažené v záznamu o vyjádření kontrolované osoby, že se s M. Č. 18.7.2012 před nástupem k výkonu práce ústně domluvil, že si ho vyzkouší na jeden nebo dva dny, a to na dohodu o provedení práce, odměna byla dohodnuta před nástupem do práce ve výši 75 Kč za hodinu, ale protože se osvědčil, byla mu vyplacena odměna vyšší. Také v odůvodnění odporu proti příkazu žalobce uvedl, že v případě neuzavření dohody o provedení práce s M. Č. se jednalo o důsledek skutečnosti, že jej M. Č. žádal o zajištění práce a on si před konkrétním sjednáním dohody o provedení práce chtěl jeho přístup k práci prověřit tím, že jej nechal alespoň po krátkou dobu jeho pracovní schopnosti předvést, v plném rozsahu si neuvědomil nepřipustnost podobného výkonu práce tzv. na zkoušku a ihned po upozornění na nelegálnost daného postupu s M. Č. uzavřel 20.7.2012 dohodu o provedení práce. Krajský soud souhlasí s názorem žalovaného, že pokyny v rámci závislé práce nemusí zaměstnanci dávat zaměstnavatel osobně, nýbrž takto může zaměstnavatel

činit i nepřímo prostřednictvím jiných zaměstnanců či osob spolupracujících. Jestliže ani z protokolu o kontrole, ani v průběhu správního řízení nevyplynula žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že by M. Č. nevěděl, pro koho práci vykonává, když v době zahájení kontroly, jak bylo zjištěno z protokolu o kontrole a ze záznamu sepsaného dne 19.7.2012, plyne, že jednal s žalobcem a uvedl, že práci vykonává pro něho, nelze souhlasit s námitkou žalobce, že s M. Č. vůbec nejednal, natož aby mu pak udělil nezbytné pokyny k výkonu práce. Tato až v žalobě uplatněná tvrzení jsou v rozporu se zjištěními z výše uvedených důkazů. Přisvědčit tak nelze ani námitce žalobce, že nebylo ani zjišťováno, kdo konkrétně snad měl s M. Č. případný výkon jeho pracovní činnosti za žalobce dohodnout a zda se snad jednalo o osobu, která byla k podobnému jednání za žalobce oprávněna. V daných souvislostech soud rovněž souhlasí s názorem žalovaného, že pokyny v rámci závislé práce nemusí zaměstnanci dávat zaměstnavatel osobně, nýbrž takto může činit i nepřímo prostřednictvím jiných zaměstnanců či spolupracujících osob a je pak na zaměstnavateli, jakým způsobem zajistí, aby cizí osoby na jeho pracovišti nevykonávaly svévolně práci.

Krajský soud dospěl k závěru, že v dané věci je rozhodnutí žalovaného správné potud, že se žalobce dopustil jednání, z něhož byl obviněn a že toto jednání naplnilo skutkovou podstatu správního deliktu spočívajícího v umožnění výkonu nelegální práce. V důsledku nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 52/13, kterým ve slovech „nejméně však ve výši 250.000,- Kč“ byl zrušen § 140 odst. 4 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a byla tak jako protiústavní zrušena spodní hranice pokuty za uvedený delikt a napadené rozhodnutí (které bylo vydáno před nálezem Pl.ÚS 52/13 ze dne 9.9.2014) obsahuje konstatování, že žalobci byla uložena pokuta na samé spodní hranici zákonného rozmezí – tehdy platného a že nebylo možno uložit sankci nižší než 250.000,- Kč, přičemž na základě nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 52/13 by přicházelo v úvahu i uložení nižší pokuty než 250.000,- Kč, musel krajský soud za tohoto stavu (který ovšem nelze žalovanému vytýkat), i s ohledem na námitky žalobce, že uložená pokuta jej jako drobného podnikatele může postihnout téměř až fatálním způsobem, přistoupit ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V dalším řízení je třeba, aby žalovaný v novém rozhodnutí o odvolání žalobce doplnil – přehodnotil úvahy o výši uložené sankce.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náklady řízení sestávají ze soudního poplatku ve výši 3.000,- Kč a nákladů právního zastoupení, a to z odměny za 2 úkony právní služby po 3.100,- Kč podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb – advokátní tarif (příprava a převzetí zastoupení a sepsání žaloby), 2 režijních paušálů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. K odměně a náhradám bylo nutno připočíst i 21 % DPH ve výši 1.428,- Kč (21 % z částky 6.800,- Kč), neboť zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Náklady řízení tak činí celkem 11.228,- Kč a soud uložil žalovanému povinnost zaplatit je žalobci k rukám jeho zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Pro úplnost soud uvádí, že s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobce nebyl úspěšný, a proto tyto náklady spojené se sepsáním

návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě a zaplacení soudního poplatku nelze považovat za účelně vynaložené a žalobci nebyly přiznány.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 14.4.2016

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu